

Současnost katedry geografie

Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Miloš Fňukal – Martin Jurek – Pavel Ptáček – Miloslav Šerý – Václav Toušek

Studentky s termokamerou při terénním cvičení z fyzické geografie.

Součástí výuky jsou také odborné geografické exkurze do zahraničí (obrázek nahoře – studenti na vrcholu nejvyššího istrijského masivu Učka) i po českých krajích (obrázek dole – studenti při exkurzi v jižních Čechách).

Tabuľka 1 Studenti bakalářských studijních oborů

Bakalářské studium	Rok studia					Celkem
	1.	2.	3.	(4.)	(5.)	
Regionální geografie	88	58	41	–	–	187
Učitelství Bi-Z	11	16	19	2	–	48
Učitelství Z-BiO	16	11	14	3	–	44
Učitelství Z-Hi	13	12	15	4	–	44
Učitelství Ch-Z	0	0	2	–	–	2
Učitelství M-Z	6	11	7	3	–	27
Učitelství SV-Z	12	–	–	–	–	12
Učitelství Tv-Z	17	16	8	–	–	41
Učitelství ZTV-Z	5	4	–	–	–	9
Mezinárodní rozvojová studia	38	30	35	3	–	106
Geografie-geoinformatika	–	–	28	2	1	31
Geoinformatika a geografie	46	26	–	–	–	72
Celkem	252	184	169	17	1	623

Zkratky: Bi – biologie; BiO – biologie v ochraně životního prostředí; Hi – historie; Ch – chemie; M – matematika; SV – společenské vědy; Tv – tělesná výchova; Z – geografie; ZTV – základy technických věd a informačních technologií.

Tabuľka 2 Studenti navazujúcich magisterských studijních oborů

Navazující magisterské studium	Rok studia						Celkem
	1.	2.	(3.)	(4.)	(5.)	(6.)	
Učitelství Bi-Z	11	22	–	–	–	–	33
Učitelství Z-BiO	12	7	–	–	–	–	19
Učitelství Z-Hi	6	6	1	–	–	–	13
Učitelství M-Z	11	13	–	–	–	–	24
Mezinárodní rozvojová studia	39	39	4	–	–	–	82
Geografie a aplikovaná geoinformatika	–	1	2	3	–	1	7
Geoinformatika	19	22	–	–	–	–	41
Celkem	98	110	7	3	–	1	219

Zkratky: Bi – biologie; BiO – biologie v ochraně životního prostředí; Hi – historie; M – matematika; Z – geografie.

Tabuľka 3 Studenti magisterských studijních oborů

Magisterské studium	Rok studia						Celkem
	1.	2.	3.	4.	5. (6.)	(7.)	
Učitelství Bi-Z-Ge	–	–	–	5	1	–	6
Učitelství Tv-Z	–	–	–	11	6	12	1
Celkem	–	–	–	11	11	13	1

Zkratky: Bi – biologie; Ge – geologie; Tv – tělesná výchova; Z – zeměpis.

Katedra geografie patří k nejstarším přírodovědným pracovištěm na obnověné olomoucké univerzitě. Od svého založení poskytuje vysokoškolské vzdělání pro učitelství zeměpisu na středních školách v několika aprobačních kombinacích, od roku 2006 také v neučitelském oboru regionální geografie. Pro studenty kateder vzešlých z katedry geografie (katedra geoinformatiky a katedra rozvojových studií) dále zajišťuje výuku předmětu geografického základu a regionální geografie v oborech geoinformatika a mezinárodní rozvojová studia.

V akademickém roce 2008/2009 navštěvuje katedru geografie celkově 878 studentů (stav na počátku akademického roku). V současnosti je katedra v rámci studijního programu B1301 garantem následujících bakalářských studijních oborů: regionální geografie a geografie (dvouoborové učitelské studium). V těchto oborech je zapsáno celkově 623 studentů.

V navazujícím magisterském studijním programu N1301 lze studovat obory regionální geografie (první studenti nastupují na podzim 2009) a učitelství geografie pro SŠ (dvouoborové studium). V těchto oborech je zapsáno dalších 219 studentů. Od července 2008 má katedra geografie pravomoc uskutečňovat státní rigorózní zkoušku a udělovat akademický titul RNDr. Někteří pracovníci katedry vykonávají funkce školitelů absolventům doktoráckého studia na jiných univerzitách. Jmenovitě se jedná o doc. Touška a doc. Szczyrbu v oboru regionální geografie a regionální rozvoj na Masarykově univerzitě v Brně a o doc. Vysoudila v oboru environmentální geografie na Ostravské univerzitě v Ostravě. Doktorský studijní program (Ph.D.) doposud katedra nemá akreditován.

V akademickém roce 2008/2009 na katedře geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci působí patnáct akademických pracovníků, jejichž kvalifikační struktura je následující: šest docentů, sedm odborných asistentů s Ph.D., jedna asistentka, jeden lektor. Na výuce navíc participuje devět externích vyučujících (Mgr. Darina Foltynová, Ph.D., Mgr. Jindřich Frajer, Mgr. Jan Hercík, RNDr. Alois Matoušek, CSc., Mgr. Jarmila Rozehnalová, Mgr. Břetislav Svozil, Mgr. Miloslav Šerý, Mgr. Petr Šimáček, Mgr. Martin Tomáš). Na katedře pracují i dvě administrativní pracovnice (Věra Háblová – sekretářka katedry, Pavla Minxová – knihovnice). Organizačně je katedra členěna na oddělení fyzické geografie (7 členů) a oddělení sociální geografie (8 členů).

V oblasti **výzkumné činnosti** je katedra zaměřena především na studium jednotlivých složek krajinné sféry, sociální a ekonomický výzkum na regionální, celorepublikové i evropské úrovni. Výzkum ve

fyzické geografii se zaměřuje na modelování interakcí v krajinné sféře a zpracování digitálních prostorových informací technologiemi GIS. Sociálně geografický výzkum se v posledních letech zaměřuje na problematiku transformace české ekonomiky, přeshraniční spolupráce a problematiku zahraničních migrací. Pracovníci katedry jsou řešiteli výzkumných úkolů Grantové agentury ČR i grantových výzkumných projektů jednotlivých resortních ministerstev ČR (MZV, MMR, MV). Výsledky vědecko-výzkumné činnosti jsou pravidelně publikovány v knihách a monografiích, dále ve sbornících a časopisech geografického charakteru.

Od roku 1960 připravuje katedra geografie recenzovaný sborník prací *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Facultas Rerum Naturalium*, řada *Geographica* (v letech 1960–1994 řada *Geographica-Geologica*), v němž jsou prezentovány původní vědecké práce z pole fyzické i humánní geografie a také výzkumné zprávy. V současné době se ve fázi realizace nachází nová monografická řada *Geographia Moravica*.

Akademickí pracovníci se též podílí na tvorbě učebnic zeměpisu pro střední a základní školy, středoškolských přehledů učiva zeměpisu, jsou odbornými garanty vydávaných učebnic a mají významný podíl na řešení projektů zaměřených na zkvalitnění výuky.

Katedra geografie také představuje **sídlo středomoravské pobočky České geografické společnosti**, v jejímž čele stojí člen katedry dr. Ptáček; další člen katedry, dr. Fňukal, je členem hlavního výboru této profesní geografické organizace.

Součástí katedry je dobře vybavená knihovna. Celkový počet svažků knihovny je více než 6 700 kusů (2009), přičemž roční přírůstek titulů se pohybuje okolo 400 kusů. Knihovna disponuje fondem video-kazet, stejně jako fondem kompaktních disků. Každoročně se odebírá 15 zahraničních titulů časopisů a 20 titulů časopisů domácí provenience. Katedra geografie udržuje **aktivní partnerskou spolupráci** s řadou geografických pracovišť. S hlavními partnery má uzavřeny dohody o mobilitách (výměnné studijní pobytu studentů a přednáškové aktivity akademických pracovníků). V současnosti jde o tato zahraniční pracoviště: Université Blaise Pascal Clermont-Ferrand (Francie), Szegedi Tudományegyetem (Szegedská univerzita, Maďarsko), Universiteit Utrecht (Nizozemsko), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Lublin, Polsko), Uniwersytet Jagielloński (Krakov, Polsko), Karl-Franzens-Universität Graz (Rakousko), Universität Klagenfurt (Rakousko), Universitatea din Bucureşti (Rumunsko), Univerza v Ljubljani (Slovinsko), Univerza v Mariboru (Slovinsko), Prešovská univerzita v Prešově (Slovensko) a Univerzita Komenského v Bratislavě.

Aktuální projekty základního výzkumu

Dynamika a příčiny vzniku stržové eroze v prostoru Vnějších Západních Karpat a Českého masivu (GA ČR, řešitel A. Létal, 2007–2009)

Kvantitativní metody a syntetizující grafické metody v approximaci, projekci a modelování geografických jevů (GA ČR, hlavní řešitel P. Klapka, spoluřešitel P. Kladivo, 2009–2011)

Prostorové modely chování v měnícím se urbánním prostředí z pohledu geografie času (GA ČR, hlavní řešitel J. Maryáš, spoluřešitel P. Klapka, 2009–2012)

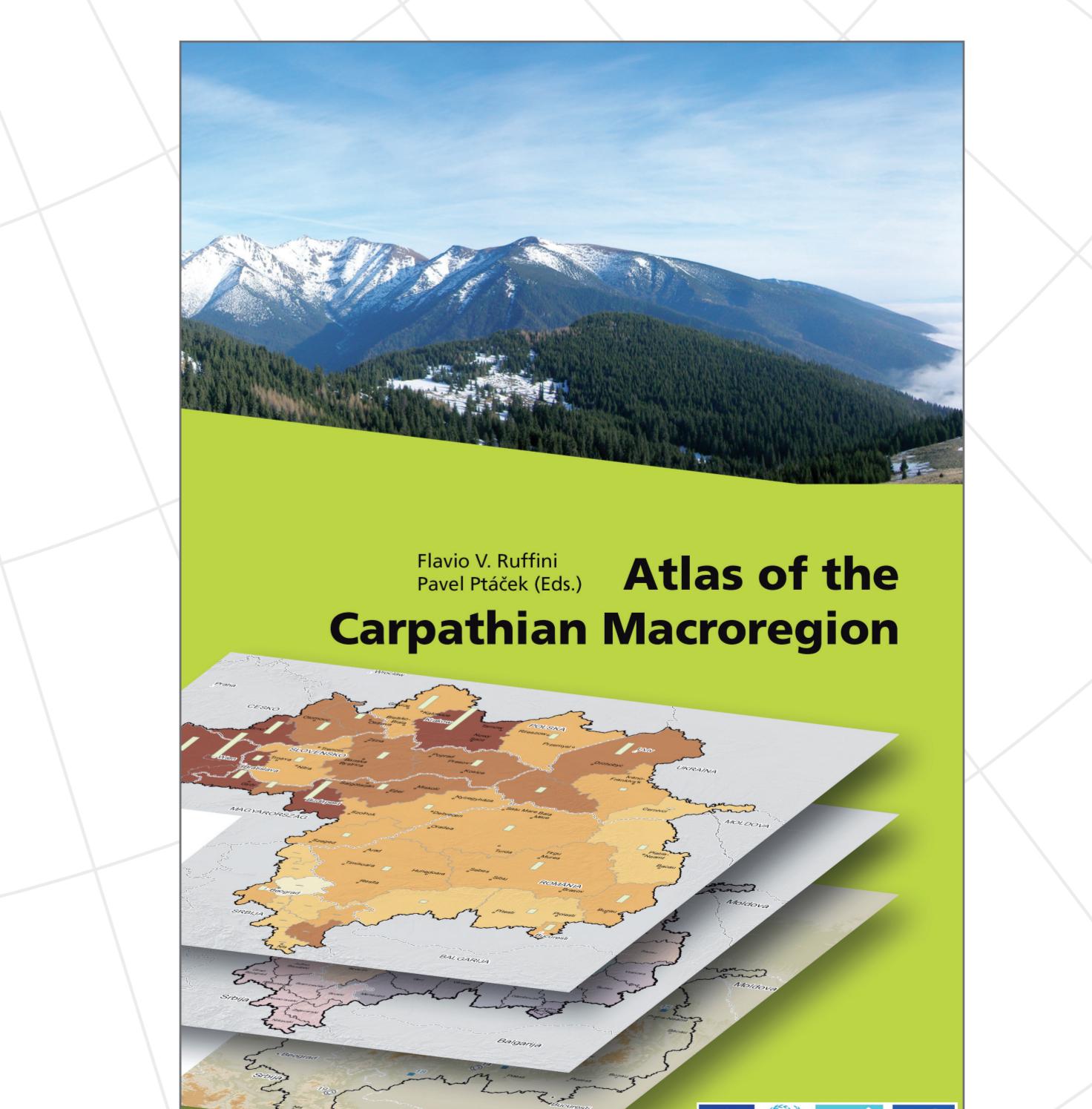
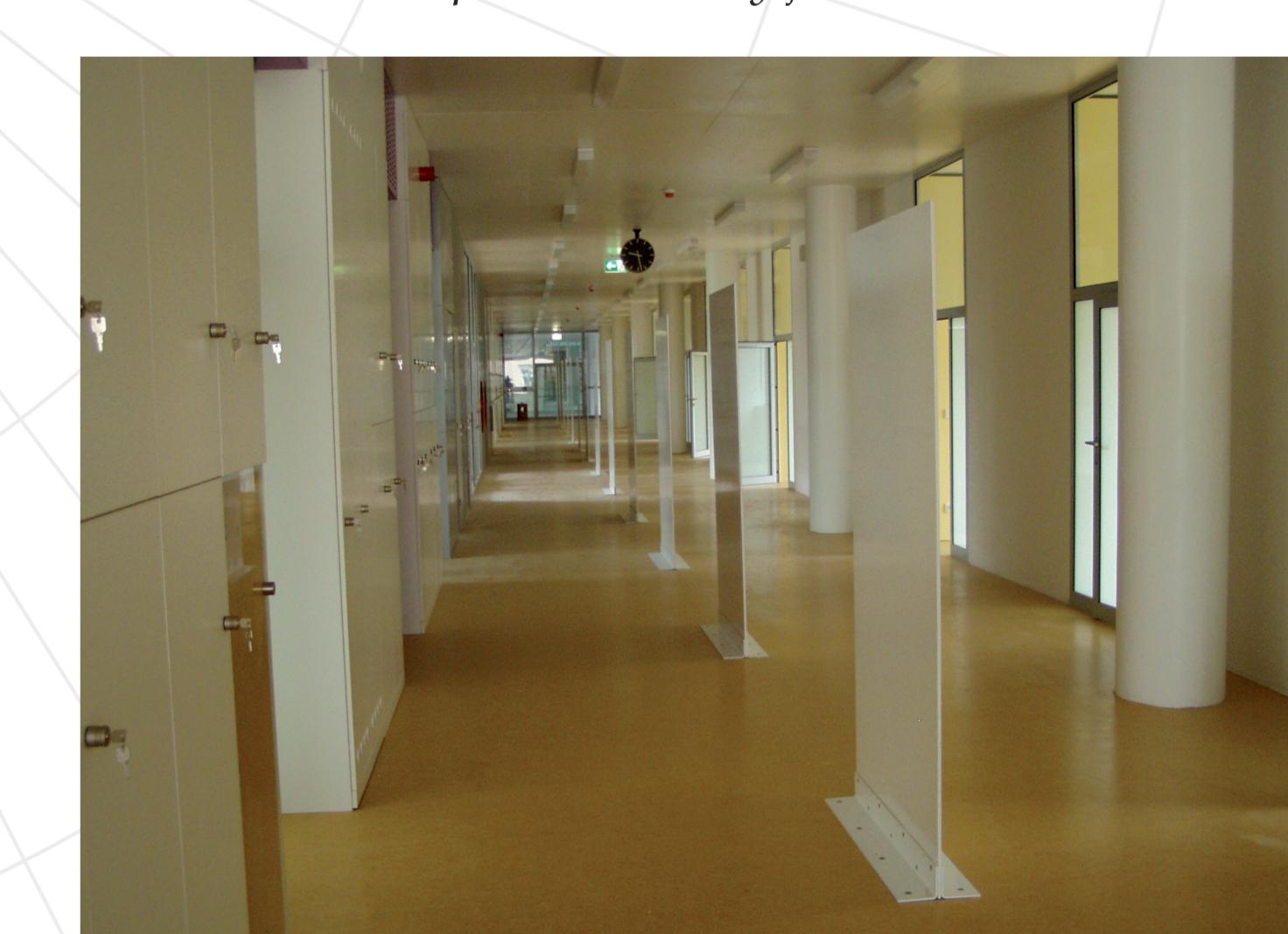
Časoprostorová organizace denních urbánních systémů: analýza a hodnocení vybraných procesů (GA ČR, hlavní řešitel J. Kunc, spoluřešitel P. Klapka, 2009–2012)

Viceúrovnová analýza městského a příměstského klimatu na příkladu středně velkých měst (hlavní řešitel P. Dobrovolný, spoluřešitel: M. Vysoudil, 2009–2012)

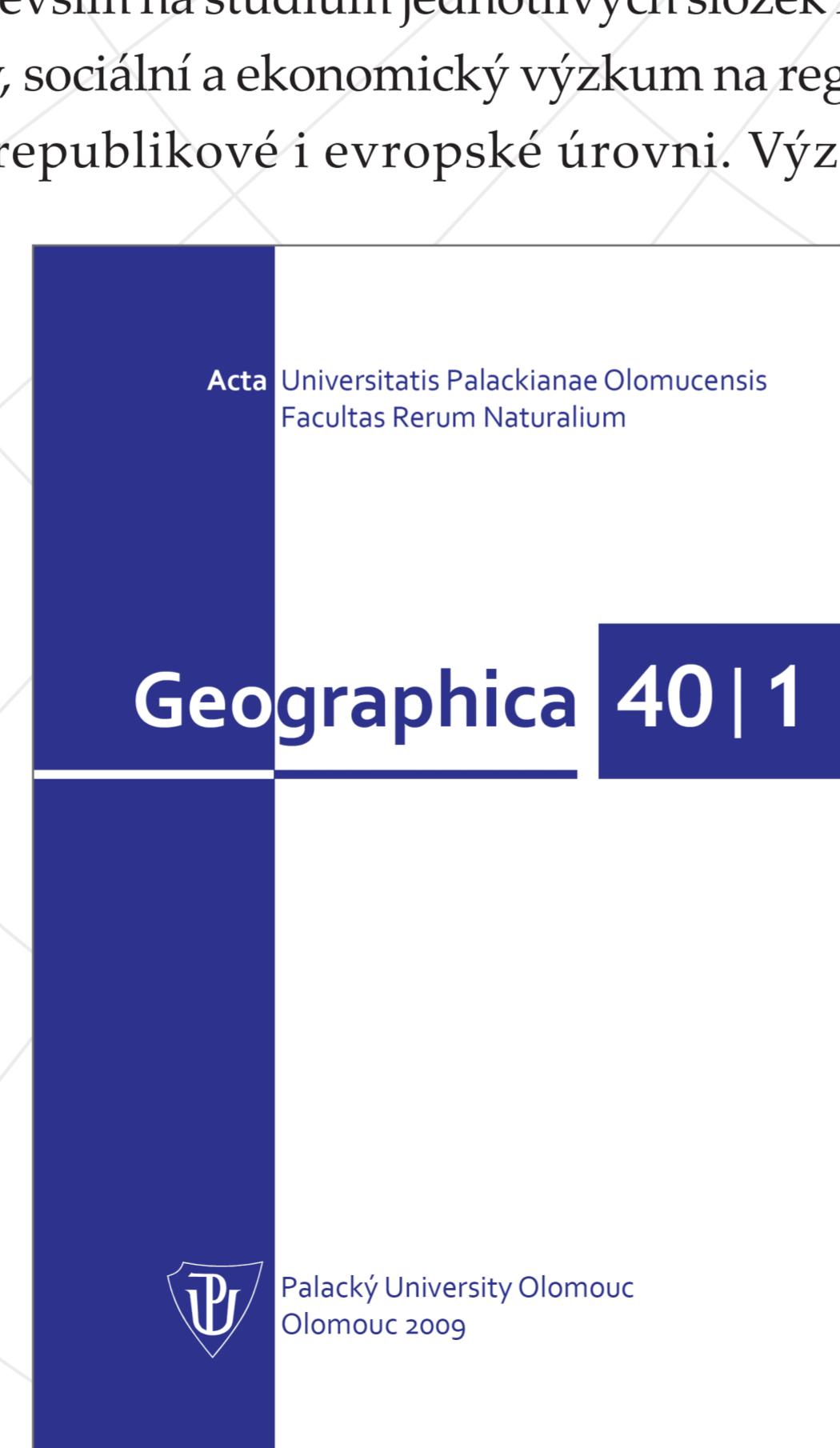
Optimalizace zemědělské a říční krajiny v ČR s důrazem na rozvoj biodiverzity (Národní program výzkumu II, projekt č. 2B06101, řešitel B. Šarapatka, spolu-pracovníci z katedry geografie A. Létal, R. Pavelková Chmelová, M. Vysoudil, 2006–2011)

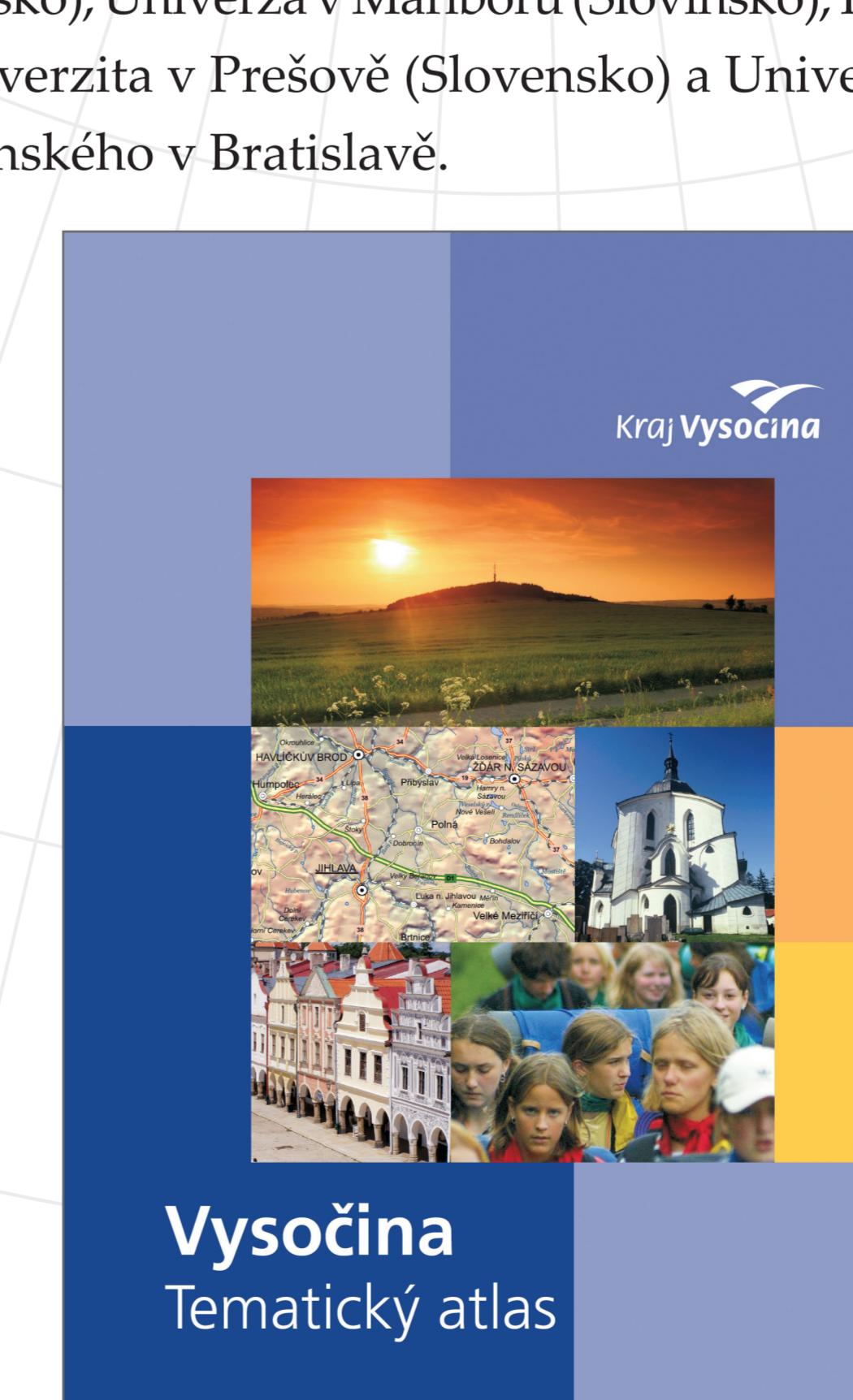
Dosavadní prostory v budově na třídě Svobody (obrázek nahoře) používají katedra v létě 2009 stěhování do nové budovy Přírodovědecké fakulty UP v sousedství areálu vysokoškolských kolejí na třídě 17. listopadu (obrázek zatím „sterilné“ prázdné chodby je z května 2009).

Tematický atlas je i jedním z výstupů tzv. Karpatského projektu, ve spolupráci s EURAC Bolzano.

Sborník prací AUPO Geographica získal od roku podobu časopisu vydávaného dvakrát ročně.

Tematický atlas pro kraj Vysočina zpracoval tým autorů z katedry geografie pod vedením doc. Touška v roce 2008.